

LEFAPHA LA MEKAUBERE YA SESOLE

**KAROLO 14 YA MANYUWALE
MATLAFATSO YA THODISO YA TLHAHISOLESERING**

(MOLAO 2 WA 2000)

TLHALOSO YA MANTSWE A SEBEDISITSWENG MONA

Lekgotla – ke hore lekgotla moo motho a kenyang kopo hore tseko ya hae e namolwe.

Makgotla ana ke Lekgotla la Molaotheo le sebetsang ho latela karolo 167 (6) (a) ya Molaotheo kapa Lekgotla le Phahameng la Molao kapa lekgotla le leng la boemo bo tshwanang kapa Lekgotla la Makgiseterata la kamehla, kapa lekgotla le theilweng tlasa ditseko tse qetilweng ho latela Molao ona, e le lekgotla le qadilweng ke Letona la Toka le Ntshetsopele ya Molaotheo ka nothisi ya *Gazette* tlasa bodulasetulo ba Makgiseterata kapa makgiseterata wa motlatsi tlasa karolo 91A sedikeng sa Iona.

LMS – Lefapha la Mekaubere ya Sesole.

Tefo – tjhelete kaofela e batlehang ho lekola kopo/tseko.

Hlooho – ya kemedi, kapa kamanong le mokgatlo setjhabeng, e tla ba motho ka sebele kapa morumuwa ofe le ofe ya kgethilweng ke motho eo.

Ofisiri ya Tlahisoleseding – Eena ke ofisiri kantorong e amehang e amohelang dikopo malebana le thodiso ya rekoto/tlahisoleseding.

Boipeletso/Apile ya kahare – boipeletso ba/apile ya kahare ho bolela ha mokopi a sa kgotsofatswa ke qeto ya mohlank'a tlahisoleseding kapa nakong eo kopo ya hae e qhadilweng ya se arajwe pele ho matsatsi a 30 / ha feta matsatsi a 30 ho se karabo. Boipeletso ba/apile ya nako eo bo/e lokela ho hlalhelwa le ba-ka-sehlohong moo ho lokelang.

Lesedi ka motho – ho bolela lesedi ka motho ya tsejwang ho kenyeletsa empa ho sa felle ka lesedi le amanang le morabe, kgodiso, bong, boimana, lenyalo, tjako, lesika kapa setso, mmala, bo-ikutlwa-bong (*sexual orientation*), dilemo, bophelo mmeleng kapa hlohong le letswalo la motho; lesedi ka motho kapa lesedi ka tshebediso ya motho ya tjhelete nengneng.

Ya ikopelang – ke motho ya ipatlelang rekoto e tshwereng ditaba ka eena.

Tlamano ya setjhaba – ke lefapha la mmuso kapa botsamaisi ba mmuso bo tlasa naha kapa provensi kapa tlasa mmasepala kapa lefapha lefe le lefe le etsang mosebetsi tlaasa tataiso ya Molaotheo kapa molao wa provensi kapa le sebeletsang setjhaba ho latela melao e fapaneng.

Rekoto – e bolela lesedi le bolokilweng jwangjwang tlaasa taolo ya Ofisi leha lesedi leo le sa qala ofising eo.

Mookamedi ya amehang – ho bolela motho eo boipeletso/apile ya kahare e lebisitsweng ho eena.

SELELEKELA

1. Thodiso ya lesedi ke tokelo e hatsitsweng tlasa karolo 32 ya Molaotheo wa Rephaboliki ya Afrika Borwa. Karolo 32 ya Molaotheo e supa hore:

- a. *'bohle re na le tokelo ya thodiso ke mmuso ya lesedi lefe kapa lefe; hape lesedi lefe le lefe le tshwerweng ke motho ya itseng le hlokahala ho sebedisa le ho sireletsa tokelo efe le efe ya hao' hape*
- b. *"Molao wa Naha o lokela ho latelwa ho phethahatsa ditokelo tseo, ebile ho tlamaha ho nkwe mehato ho bebofatsa tsamaiso le leqeme la tjehelete ditefong ke mmuso".*

2. Molemong wa ho fihlella pehelo ya molaotheo, Molao wa Thodiso ya Tlhahisoleseding wa 2000 (Moalo 2 wa 2000) (Molao) o ile wa kenngwa tshebetsong ke Palamente mohla 9 Tlhakubele 2001.

SENGOTSWENG SA MANYUWALE HO LATELA KAROLO 14 YA MOLAO

3. Ofisiri ya Tlhahisoleseding ya tlamano ya setjhaba e tlangwa ke karolo 14 ya Molao ho ngola manyuwale pele ho dikgwedi tse tsheletseng (6) ha karolo ena le lefapha di qadile. Manyuwale o loketse ho ba le dingolwa tse latelang tse tshwanetseng ho ngolwa ka dipuo tse tharo tse molaong:

- a. thapodisetso ya mofuta wa tlamano le mesebetsi wa yona;
- b. sebaka le dinomoro tsa boiteanyo tsa ofisiri ya tlhahisoleseding ya tlamano ya setjhaba ya kgethilweng ho latela karolo 17(1) sa Molao;
- c. thapodisetso ya bukan'a tataiso e ngotsweng ho latela Karolo 10 ya Molao;
- d. ditaba ka botlalo ho potlakisa kamohelo ya kopo ya thodiso ya rekoto ya tlhahisoleseding ho tlamano le tlhaloso ya dintlha tseo tlamano e tshwereng rekoto ya tsona, mmoho le mofuta ya direkoto tse amehang;
- e. mofuta ya direkoto tsa tlamano tse teng ntle le hore motho a kenye kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding tlaasa Molao (karolo 15(2));
- f. thapodisetso ya ditshebeletso tsa tlamano tse teng setjhabeng le hore ditshebeletso di fumaneha jwang na;
- g. thapodisetso efe le efe hore motho mang kapa mang, ntle le tlamano ya setjhaba e hlahositsweng e le 'tlamano ya setjhaba', a be le seabo dipuisanong le boipiletsong ho fetola sebopeho le mokgwa tshebediso ya molao tlaasa puso le tshebetsong ya tlamano ya setjhaba

- h. thapodisetso ya dipheko tse latelwang molaong ha tlamano ya setjhaba e hloleha ho tswela batho thuso; le
- i. lesedi lefe le lefe le boletsweng

SEPHEO SA MOLAO ONA

4. Sepheo sa Molao ona ke

- a. Ho hlompha ditokelo tlaasa molaotheo tsa thodiso ya tlhahisoleseding e tsheheditsweng ka ho lekana le ditokelo tse ding;
- b. Ho hlompha dipheko tse tshwanetseng Puso malebana le molaotheo ho matlafatsa bophelo ba ditokelo tsa botho le toka setjhabeng;
- c. Ho aha tsela tsa boithaopo le tlamello ho ntsha tlhahisoleseding; le
- d. Ho matlafatsa nnete, boikarabelo le tsela tse molemo tsa ho busa kahara ditlamano tsa setjhaba le tsa poraefete.

TSHEBETSO YA MOLAO

5. Molao o sebetsa ka tsela e latelang:

- a. Tshebetso ho Rekoto. Matlafatso ya Thodiso ya Tlhahisoleseding e sebetsa ho ditlamano tsa setjhaba le ditlamano tsa poraefete jwalekaha molao o hlalosa.
- b. Molao o kgetholla direkoto tse ding
 - i. Molao ha o thodisane ka rekoto ya tlamano ya setjhaba le tlamano ya poraefete hore e sebediswe molemong wa ditseko tsa bokgothotsi kapa ditseko tse amehang, ebile rekoto e jwalo e kanna ya tholeha ka melao e meng (Karolo 7(1)) molemong wa ditseko tsa bokgothotsi le ditseko tse amehang.
 - ii. Molao ha o dumelle thodiso ya direkoto tsa kabinete ya palamente, tsa dikomiti tsa kabinete, mesebetsi ya lekgotla la ditseko le toka, rekoto ya ofisiri ya toka ya lekgotla la ditseko le toka kapa ya lekgotla le amehang kapa rekoto ya leloko la palamente kapa leloko la ketsamelao ya provensi (Karolo 12 sa Molao).

BOLAEDI KA MOLAEELWA

- 6. Mohlank'a Tlhahisoleseding o laeletsa Motlats'a hae bolaedi ba hae ho latela Molao ona o amehang.

SEBOPEHO LE MOSEBETSI

7. Lefapha la Mekaubere ya Sesole (LMS) le theilwe ka Molao 18 wa 2011 mabapi le Mekaubere ya Sesole lebitsong la ho ba tswela thuso le melemo, mme moo ho hlokehang hammoho le bana ba bona. Karolo 5 (1)(a-k), se kopaneng le Karolo 24(1), se hlalosa mabapi le melemo e lokelang Mekaubere ya Sesole le melaelo ya Letona la Tshireletso e tla latelwa ho amohedisa Bahale ba Sesole ditlhapiso tse amehang.

8. Letona le ile la laya Moralo wa bolaedi le tshebetso wa LMS o fumantshitsweng diposo tse 169 selemong sa 2010. Mohla 30 Lwetse 2011, tekanyo ya ditjhelete ya Lefapha lena e ile ya amohelwa ka taeletso ya *National Treasury* ho latela moralo le mosebetsi ka tsela ena e latelang:

DINTLHA TSA BOIKOPANYO

9. Dintlha tsa Boikopanyo ke tse latelang:

- a. Ofisiri ya Tlhahisoleseding: Mong L.Z. Make
E-Mail:Lifeni.Make@dmv.gov.za
- b. Motlatsa Ofisiri ya Tlhahisoleseding: Mong B. Mpangalasane
E-Mail:bagan.mpangalasane@dmv.gov.za
Nomoro ya Mohalo: 012 765 9336 / 9355
- c. Aterese ya Poso:
Department of Military Veterans
Private Bag X943
Pretoria
0001
- d. Aterese ya Mmila:
328 Festival Street
Hatfield
Pretoria

KE MANG YA DUMELETSWENG HO ETSA KOPO YA TLHAHISOLESERING NA?

10. Molao wa Matlafatso ya Thodiso ya Tlhahisolesedi o bolela hore kaofela batho ba na le tokelo ya thodiso ya tlhahisoleseding. Kahoo, motho, kapa ya qosehang (mohlala khampani kapa kopano e kgwebong) e dumelletswa ho kopa thodiso ya tlhahisoleseding ho tlamano ya setjhaba.

11. Motho ya kenyang kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding o bitswa mokopi. Molao o arohanya pakeng tsa mefuta e mmedi ya bakopi, e leng 'mokopi' wa tlhahisoleseding le 'motho ya ikopelang' tlhahisoleseding.

12. Ho latela Lefapha, mokopi o hlalosa e le motho mang kapa mang ya kenyang kopo ya thodiso ya rekoto kantorong lebitsong la e mong. Empa tlhaloso ena e kgetholla ditlamano tse lateleng:

- a. lefapha la mobuso kapa tlamano boemong ba naha, provensi kapa mmasepala.
- b. tshebeletso kapa tlamano e phethahatsang bolaodi ho latela Molaotheo wa Naha kapa wa provensi; kapa
- c. tshebeletso kapa tlamano efe le efe e phethehatsang bolaodi ba setjhaba kapa e sebetsang ho latela molao o itseng.
- d. Motho ya ikopelang tlhahisoleseding ho bolela mokopi wa thodiso ya rekoto e tshwereng tlhahisoleseding ka ha eena.
- e. Ka ditaba ka ha eena ho kgetholla tlhahisoleseding ka motho ya shweleng dilemo tse fetang 20.
- f. Motho ya ikopelang tlhahisoleseding e dutse e le mokopi, mme ka lebaka la mofuta wa tlhahisoleseding e koptjwang, e boela hape e ba motho ya ikopelang.
- g. Ha motho a kopa bobedi rekoto ka ha eena le direkoto tse ding, motho eo o tla bitswa motho ya ikopelang eseng mokopi lebakeng la ditefo tse beuweng malebana le kopo tse amehang, ebang direkoto tse kopilweng di le molemong wa tlhahisoleseding ya hae.
- h. Kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding e ka kenngwa ke motho ya ronngweng ke e mong. Kanao tsohle ho lokela hore bopaki ba borumuwa bo lomahanywe le kopo e kenngwang.
 - i. Motho eo e leng mohlakomedi wa ngwan'a tlasa dilemo tse 18; kapa ya sa hlalohanyeng mofut'a kopo, o dumelletswa ho kenya kopo lebitsong la motho ya amehang. Moo ebang ke rekoto malebana le motho ya shweleng, bopaki ba boitsebiso bo supang kamano le leloko kapa lengolo la beng ka mofu hore kopo e kenngwe di lokela ho lomahanngwa le kopo.
 - ii. Lebakeng la batho ba sa tsebeng ho ngola le ho bala, bona ba dumelletswa ho kenya kopo ya molomo, yona e tla ngolwa fatshe ke Ofisiri ya Tlhahisoleseding.
- i. Lefapha le tla dumella batho thodiso ya direkoto tse teng ha
 - i. ho latetswe ditsela tse nepahetseng malebana le kopo ya thodiso ya rekoto; mme

- ii. ha hoa hanwa ka thodiso ya rekoto e amehang tlasa mabaka a hlalositse ho Kgaolo 4 Karolo 2 ya Molao. Sena se kenyelletsa kopo ya thodiso ya rekoto e tshwereng tlhahisoleseding ka mokopi, mme
- iii. tokelo ya thodiso ya tlhahisoleseding e sa angwe ke mabaka afe le afe a tsheheditse kopo ya thodiso kapa hore na Ofisiri ya Tlhahisoleseding e nahana hore mabaka a kopo eo ke afe na (serapa 11[3]).

O KENYA KOPO YA TLHAHISOLESERING KAPA REKOTO HO MANG NA?

13. Tlhahisoleseding kapa rekoto e ka koptjwa ho tswa ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri ya Tlhahisoleseding.

O KENYA KOPO YA THODISO YA REKOTO OFISING JWANG

14. Kopo e lokela ho kenngwa ka lengolo ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlatsa Ofisiri ya Tlhahisoleseding.

15. Ho etsa sena Foromo A (e hatsitsweng ka Gazette ya Mmuso, Nothisi ya Mmuso R187 ya 15 Tlhakola 2002) e tlatsitsweng, e saenilweng e lokela ho fuwa Ofisiri ya Tlhahisoleseding. Moo Foromo A e sa tlatsuwang, ha hwa nepahala, mme ha ho kamoo o tla fumana thuso ho latela Molao wa Matlafatso ya Thodiso ya Tlhahisoleseding (MMTT) kateng.

- a. Foromo e tlatsitsweng e lokela ho fuwa Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlats'a Ofisiri ya Tlhahisoleseding kahara letsoho atereseng e boletsweng, kapa e romelwe ka mokgw'a elektroniki mmoho le tefo ya kopo ya R35-00.
- b. Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlats'a Ofisiri wa Tlhahisoleseding o tlamehile ho thusa batho ba sa rutehang kapa ba qhwadileng ba amehang, bao ka lebaka la ho se tsebe ho bala le ho ngola, ba hlolehang ho tlatsa diforomo nakong eo ba kenyang dikopo. Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlats'a Ofisiri wa Tlhahisoleseding o tla ba ngolla dikopo tsa bona tsa molomo fatshe. Ofisiri wa Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri wa Tlhahisoleseding ba lokela ho thusa batho ba jwalo ntle le tefo (Karolo 19).
- c. Moo ho koptjwang tlhahisoleseding le/kapa direkoto tsa motho ya hlokahetseng, tse latelang di tlamehile:
 - i. Ho latela Karolo 34(2)(e) mokopi o lokela ho ntsha bopaki ba hore o amana le mofu kappa a ntshe lengolo le fanang ka tumello ho tswa ho beng ka mofu le bolelelang hore o kopa tlhahisoleseding le/kapa direkoto.
 - iii. Ho latela Karolo 18(2)(a)(i), setefikeiti sa lefu kapa kopi e netefaditsweng ya setefikeiti sa lefu e tlameha ho ntshwa.

- d. Mokopi o lokela ho fana ka dintlha kaofela tsa rekoto e koptjwang, mmoho le nomoro ya tshupo ebang e le teng hore batho ba tsebe ho e fumana. Moo ho sa lekaneng ho ngola ka botlalo, mokopi a tswela pele ho ngola leqepheng le leng a ntano lehokela Foromong A. Mokopi o lokela ho saena maqephe kaoafela a tlatsetso.
- e. Bopaki ba tefo ba mokopi bo lokela ho ba mmoho le kopo ya thodiso ya direkoto sa Lefapha la Mekaubere ya Sesole (LMS). Tefo e tshwanetse ho kenngwa akhaontong ya banka ya LMS. Moo mokopi ya ikopelang tlhahisoleseding le/kapa direkoto kaha eena, ha ho tefo.

DIKOPO TSE SA SEBETSWANG PELE HO MATSATS'I A 30 A FETA

16. Kamora ho fumana Foromo A mmoho le tefo, Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlats'a Ofisiri ya Tlhahisoleseding, ba lokela ho fana ka karabo pele ho matsatsi a 30. Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlats'a Ofisiri ya Tlhahisoleseding ba dumeletswe ho eketsa nako ya matsatsi a 30. Ba ka eketsa ka matsatsi a mang a 30 feela kahodimo, kamora ho ntsha lengolo la nothisi, mmoho le mabaka a tshehetsang keketso eo.

17. Moo Ofisiri ya Tlhahisoleseding e dumetseng ho fa motho rekoto, ho tlameha ho ntshwe polelo ya tefo ya thodiso (moo e batlahalang) e mabapi le nako e sentsweng lebakeng leo kapa malebana le ho hlopha rekoto, ho be ho bolelwe le mokgwa oo thodiso ena e tla etsahalang ka oona.

18. Ebang ho hanwa ka thodiso ena, Ofisiri ya Tlhahisoleseding / Motlats'a Ofisiri ya Tlhahisoleseding o tla fana ka mabaka a kganelo eo a be a hlalose karolo e mo fang matla ho latela Molao wa Matlafatso ya Thodiso ya Tlhahisoleseding (MMTT).

O ETSANG HA O SA FUMANE KARABO HO KOPO YA HAO PELE MATSATS'I A 30 A FETA / KAMORA HOBA MATSATS'I A 30 A EKEDITSWENG KAPA HA O KGOPIBITSWE KE QETO YA OFISIRI YA TLHAHISOLESERING / MOTLATS'A OFISIRI YA TLHAHISOLESERING

19. Moo kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding e qheletsweng kathoko kapa Ofisiri/Motlats'a Ofisiri ya Tlhahisoleseding ba hlolehang ho araba pele matsatsi a 30 a feta kapa matsatsi a ekeditsweng a 30, tlhokeho ya karabo e nkuwa e le kganelo.

HO FETISETSWA HA DIREKOTO KAPA DIKOPO

20. Moo kopo ya thodiso e etswang ho ofisiri ya tlhahisoleseding kapa motlats'a ofisiri mme rekoto eo e se ho eena kapa tlhokomelong ya tlamano e amehang, empa tlhahisoleseding eo e le matsohong a tlamano e nngwe ya setjhaba, Ofisiri ya Tlhahisoleseding eo kopo e entsweng ho eena o tlameha, pele ho matsatsi a 14 a feta kamora ho amohela kopo eo, a fetisetse kopo eo ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding wa tlamano e nngwe ya setjhaba.

DITEFO

21. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri eo kopo e etswang ho eena o tlameha, ka nothisi, ho batla tefo ya tjehelete e beilweng, ho mokopi, empa eseng ho mokopi ya ipatlelang lesedi molemong wa hae, pele a hlopha kopo eo (Karolo 22).

22. Tefo e beilweng ke R 35-00. Mokopi o dumelletswa ho kenya boipiletso kantorong e amehang kapa kopo lekgotleng la molao hore a se lefe tjehelete ya tefo ya kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding.

23. Ya kopang molemong wa hae, ha a tlameha ho lefa tjehelete ya tefo ya kopo. Ke feela ya ipatlelang lesedi malebana le lebaka le ka thoko, ho sa bolele ya kopang, ya lokelang ho lefa tjehelete ya kopo ya tlhahisoleseding, ya tlamehang ho lefa tjehelete. Kahoo, bakopi ba tlhahisoleseding ba lokela ho arolwa ka nepo.

24. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri wa tlamano ya setjhaba o lokela ho tshwara rekoto ho fihlela mokopi a lefa tjehelete e beilweng.

25. Tefo ya tjehelete e entsweng malebana le kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding empa ya hanuwa, e lokela ho kgutlisetswa ho mokopi ke Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri.

26. Mokopi ya thodisitsweng tlhahisoleseding ke tlamano ya setjhaba o tlameha ho lefa tjehelete ya dikopi, ke hore, ditjeo mabapi le dikopi tsa direkoto, tse bitswang tjehelete ya kgatiso, ka tsela e latelang:

Ho batlana le ho lokisa rekoto hore e senolwe	R15.00
Ka kopi ya leqhephe le le leng la A4 kapa karolo ya lona	0.60
Ka leqhephe le le leng le hatsitsweng la A4 kapa karolo ya lona	0.40
Ka kopi ya mofuta o balehang khomputeng/elektroniki diski ka nngwe	
Compact disc	40.00
Ka phetolelo ya ditshwantsho, hodima leqhephe la A4 kapa karolo ya lona	22.00
Ka kopi ya ditshwantsho	60.00
Ka phetolelo ya kgatiso ya lentswe, ho leqhephe la A4 kapa karolo ya lona	12.00
Ka kopi ya kgatiso ya lentswe	17.00

27. Ditjeo tse batlhalang tsa thomello ka poso di teng moo kopi ya rekoto e tshwanetseng ho romellwa mokopi.

QETO E NKUWANG MALEBANA LE KOPO E ENTSWENG

28. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri ya amohelang kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding kapa e fetiseditsweng ho eena, ho latela Karolo 26 (keketso ya nako ho sebetsana le kopo e entsweng), 47, 48 le 49 (nothisi ya tlaleho le ho namola) ya molao o amehang, ba tla lokela ho potlaka kamoo ho kgonehang ho araba hore kopo e jwalo ea qhelwa kapa ea amohelwa na pele matsatsi a 30 a feta.

29. Mokopi o tla tsebiswa kahoo, ka tsela eo a ikgethetseng yona, ho latela serapa 18 (2)(e), hore eena o ikgethetse ho tsebiswa ka mokgwa ofe le ofe o molemong wa hae.

30. Moo kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding e qhadilweng, Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o tlameha ho fana ka mabaka a lekaneng a bakileng kganelo eo, mmoho le dipehelo tsa Molao tse bakileng hoo.

31. Mokopi wa thodiso ya tlhahisoleseding o dumelletse ho kenya boipiletso kapa kopo lekgotleng la molao kgahlanong le ho qhelwa ha kopo, le kgahlanong le tsela (mmoho le nako e nkuweng) e latetsweng ho utlwa boipiletso kapa kopo ya hae.

LELEFATSO YA NAKO HO SEBETSANA LE KOPO

32. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri ya amohelang kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding kapa e fetiseditsweng ho eena o dumelletse ho lelefatsa nako e molaong ya matsatsi a 30 hang empa esebe ho feta matsatsi a 30, ebang –

- a. e leng kopo ya direkoto tse ngata kapa moo kopo e jwalo e hlokanng hore ho tsonngwe ho kgabahana le direkoto tse ngata, mme moo letsholo leo le ka sitisang tsamaiso ya tlamano ya setjhaba e amehang ho sa hlokahale.
- b. moo kopo e entsweng e qosang letsholo la direkoto le ho latuwa setlamong sa setjhaba se toropong eo Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri a seng ho yona mme letsholo leo le ke ke la qetwa kanako e baletsweng.
- c. Ho hlokahala therisano pakeng tsa diofisi tse fapaneng tsa tlamano e amehang ya setjhaba kapa tlamano ya setjhaba e nngwe e ka thoko hore ho nkuwe qeto mabapi le kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding e ke keng ya sebetswa kanako e beuweng;
- d. moo ho nang le mabaka a fetang a hlalositsweng dirapaneng (a), (b), kapa (c) kahodimo malebana le ho kengwa ha kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding ho bakang tieho e sa lebellwang ho tlola nako e badilweng; kapa
- e. mokopi wa thodiso ya tlhahisoleseding a dumetse ka lengolo hore ho lelefatswe nako eo.

33. Moo nako e lelefaditsweng teng, Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o tshwanetse ho tsebisa mokopi wa thodiso ya tlhahisoleseding kaha lelefatso eo pele ho matsatsi a 30 a feta morao ho amohela kopo le ho e fetisetsa pele.

34. Ebang Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri a hloleha ho phethahatsa hoo pele matsatsi a 30 a feta, ho bolela hore, ho latela Molao o amehang, kopo e qhadilwe.

35. Karolo efe kapa efe ya rekoto ya tlhahisoleseding e lokelang ho qhalwa ho latela dipehelo tsa Temana 4 ya Karolo 2 ya Molao e ka kgaolwa karolong ya tlhahisoleseding e batlhalang ho sa natswe pehelo efe le efe ya Molao.

36. Moo thodiso ya karolo ya rekoto ya tlhahisoleseding e ntshuwang empa ho hanwa ka karolo e nngwe ya eona, mokopi o lokela ho dumellana le dingolwa tsa nothisi, ho latela Karolo 25(2), e laelang thodiso ya tlhahisoleseding le ho ikobela dingolwa tse ntshang nothisi, ho latela Karolo 25(2), e qhalang thodiso ya tlhahisoleseding.

DIREKOTO TSE SA FUMANEHENG KAPA TSE SIYO

37. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o tshwanetse ho tsebisa mokopi ka mokgwa afidafiti kapa tiisetso hore ha ho kgonehe ho mo thusa ka thodiso ya tlhahisoleseding, kamora ho etsa matsapa a hlokaahalang, rekoto eo e nyametse empa ho tsebahetse e le teng tlasa tlhokomelo ya tlamano ya setjhaba e amehang kapa e sa tloha e le teng ho hang.

38. Afidafiti kapa tiisetso e etswang ke Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri e tlameha ho hlalosa mehato e nkuweng le tsohle tse entsweng ho fumana rekoto e amehang le hore rekoto eo, e fela e ne e le teng na, ho kenyeletsa tleho tsa batho kaofela ba neng ba mo thusa ho batlana le rekoto eo.

39. Nothisi ya hore rekoto ha e tholehe kapa haeyo, e bolela hore kopo ya rekoto eo e qhaduwe, ho latela Molao o amehang.

40. Moo rekoto e amehang e tholwang kamorao, mokopi o tshwanetse ho dumellwa thodiso ya rekoto ya tlhahisoleseding e amehang ntle le haeba ho na le mabaka a thibelang thodiso eo.

41. Rekoto ya ditaello tsa dipatlisiso tsa rekoto le ditlaleho di tshwanetse ho bolokwa hantle hore di tle di sebediswe nakong eo ho etswang afidafiti kapa netefatso molemong wa Molao.

THODISO LE DFIFOROMO TSA THODISO

42. Tefo ya thodiso ya tlhahisoleseding. Mokopi o tshwanetse ho lefa tjelete ya thodiso moo e batlhalang, hang ha a tsebisitswe hore kopo ya hae ya thodiso ya tlhahisoleseding e dumetswe, kamora moo eena o tla thodiswa tlhahisoleseding hanghang, ka foromo e loketseng ho latela kopo ya hae hape kopo eo e ngotswe ka puo ya ikgethileng kapa eo tlhahisoleseding e fumanehang ka yona (Karolo 29).

43. Diforomo tsa thodiso ya tlhahisoleseding. Thodiso ya Tlhahisoleseding, e dumetsweng, e ka fanwa ka

- a. mokgwa wa kopi ya rekoto kapa ka ho dumella hore rekoto eo e ngotsweng fatshe e lekolwe;
- b. ho dumella hore ho lekolwe ditshwantsho, hape le tse tsamayang mmoho le dikopi kapa dingolwa ka disebediswa tse fumanehang habonolo kantorong ya tlamano ya setjhaba, moo e leng hore rekoto ha e sebopehong sa dingolwa kapa kgatiso ya ditshwantsho tse dumelang ho hatiswa;
- c. ho dumella ho mamelwa ha medumo kapa ka tsela ya phetolelo ya medumo mongolong; moo e leng hore rekoto ke ya mantswe kapa ditaba di hatisiswe ka tsela eo di ka hlahiswang ka sebopeho sa modumo kapa dingolwa kapa kgatiso ya phetolelo eo, ka disebediswa tse fumanehang habonolo kantorong ya tlamano ya setjhaba;
- d. mokgwa wa kopi ya rekoto e balehang e khomputeng jwalojwalo, moo rekoto e amehang e leng khomputeng kapa e baleha ka tsela elektroniki kapa mochini, eo tlamano ya setjhaba e tsebang tsela tsa kgatiso ya kopi e ngotsweng ka mechini ya khomputa ka bohlale ba bona ba kamehla;

PUO YA THODISO YA TLHAHISOLESERING

44. Thodiso ya tlhahisolesering e tshwanetse e ntshuwe ka puo eo mokopi a e batlang, moo ebang e fumaneha ka puo eo. Moo e sa fumanehang ka puo e batlwang, e ntshuwe ka puo eo rekoto e ngotsweng ka yona.

MABAKA A HO HANA KA THODISO YA DIREKOTO

45. Ho na le mabaka a ho qhelwa ha kopo, ao ka oona ho ka hanwang ka kopo kanako tse ding. Empa le teng, ho qoba hore ho se hanelwe dikopo ho sa feleng, ho na le tumello tse ikgethileng. Ofisiri ya Tlhahisolesering kapa Motlats'a Ofisiri o dumeletswe ho qhela kopo ya thodiso ya rekoto haeba rekoto eo:

- a. e tshwere ditaba tsa motho e mong tse sa batlahaleng ho kenyeleditse le tsa motho ya shweleng.
- b. e le kopo ya ditaba tse tshwerweng ke kantoro ya Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (*South African Revenue Services*) ha di tshwerwe molemong wa molao o amanang le lekgetho
- c. e tshwere:
 - i. ditaba tsa kgwebo tsa lekunutu tsa motho e mong;

- ii. ditaba tsa ditjhelete, kgwebo, kapa tse ding tse seng setlwaeding (*technical information*) e se tsa kgwebo, tse ka bakang tshilafatso;
 - iii. tse tla baka ho se tshepahale di bile di bolokilwe molemong wa motho e mong kapa di senotswe ka botshepehi;
 - iv. ditaba tse senotsweng ke motho e mong ka botshepehi tse ka behang bophelo ba e mong kotsing kapa hwa baka tsitsipano, meahong, disebedisweng le dikhomputeng kapa ditshebeletsong tsa dikgokahano, ditshebeletsong tsa teranseporoto le thepeng e nngwe
- d. e thibetswe ho latela Molao wa Thibelo ya Botlokotsebe wa 51,1977;
- e. e thibetswe ho hatiswa hore e se phatlalatswe hoohe, mme
- f. e tshwere ditaba tse fuputswang molemong wa motho e mong.
- (b) a ka qhela kopo ya thodiso ya Tlhahisoleseding ho latela dikarolo 37 (1)(b), 38 (b), 39(1)(b), 41(1)(a) kapa (3), 43(2), 44(1) kapa (2) esitana le moo dipehelo tsa karolo 46 di amehang teng.

NOTHISI HO MOTHO E MONG LE NOTHISI YA TAMOLO HO MOTHO E MONG

46. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a hae ya seka-sekang kopo ya thodiso ya rekoto o tshwanetse kahohle-hohle ho tsebisa motho eo rekoto eo e amanang le eena (Karolo 47(1)).
47. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o tshwanetse ho tsebisa motho ya amehang kapele-pele kamoo ho kgonehang, empa pele matsatsi a 21 kamora hore kopo e amohelwe kapa e fetiswe. Nothisi ho motho ya amehang e lokela
- a. ho bolela hore Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a ofisiri o qadile ho sebetsana le kopo ya rekoto ya tlhahisoleseding e bolelang hape le dingolwa tsa rekoto e amehang;
 - b. fana ka lebitso la mokopi; hape e
 - c. hlalose mofuta wa rekoto e kopuweng;
 - d. ho hlalosa hore Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o kgolwa hore:
 - i. ho fana ka rekoto ya tlhahisoleseding e tla senola bopaki bo nammeng ba tlolo ya molao, kapa ho hananang le molao
 - ii. ho tla baka le ho hlahisetsa setjhaba le tikoloho kotsi ho fetang molemo wa ho ntsha rekoto ya tlhahisoleseding ka tebello ya dipehelo tsa molao o amehang.

- e. hlalosa hore matsatsi a 21 kamorao hore motho ya amehang a tsebiswe o dumeletswe,
- (i) ho etsa tlaleho ya molomo kapa e ngotsweng fatshe ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri ho botsa hore hobaneng kopo ya hae e tshwanetse ho qhallwa ka thoko.
 - (ii) hore a fane ka tumello e ngotsweng ya ho thodisa mokopi rekoto ya tlhahisoleseding.

48. Ebang motho ya amehang a sa jwetsa ka molomo ka thodiso ya tlhahisoleseding, Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o lebelletswe ho ntsha nothisi e ngotsweng ho motho ya amehang e tshwereng ditaba tse boletsweng kahodimo.

TLALEHO LE TUMELO YA BATHO BA AMEHANG (KAROLO 48)

49. Motho ya amehang ya tsebisitsweng ka thodiso ya tlhahisoleseding, ho latela karolo 48, pele ho matsatsi a 21 a tsebisitswe, a ka etsa boipeletso ba molomo kapa bo ngotsweng ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding hobaneng kopo eo e tshwanela ho qhallwa ka thoko kapa a ka fana ka tumello e ngotsweng ya ho ntshwa ha tlhahisoleseding eo.

50. Motho ya amehang ya tsebileng ka thodiso ya tlhahisoleseding ntle le ho bolellwa ke Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri o dumelletswe ho etsa tlaleho e ngotsweng kapa ya molomo ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri hobaneng kopo eo e lokela ho qhelwa ka thoko kapa a ka fana ka tumello e ngotsweng ya thodiso ya rekoto ya tlhahisoleseding ho mokopi.

QETO MALEBANA LE TLALEHO YA HO QHELWA HA KOPO LE NOTHISI YA TENG

51. Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri, pele ho matsatsi a 30 kamorao hore batho ba amehang ba jwetswe, ho latela tlhaloso ya karolo 47, o tshwanela

- a. kamorao hore a seke-seke tlaleho e entsweng ke batho ba amehang ho nka qeto ho latela karolo 48, hore na kopo eo ya thodiso ya tlhahisoleseding e dumelwe na; le
- b. ho ntsha nothisi malebana le motho ya amehang, ho ikopanya le eena ho mo fa qeto e nkuwang.

52. Moo motho ya amehang a sa tsebiswang mabapi le kopo e kentsweng, ka hohlehohle, mme eena a lesa ho kenya tlaleho, qeto ya ho thodisa tlhahisoleseding e tla tswalwa ke hore motho ya amehang ha a tloha a thotse monyetla wa ho kenya tlaleho ya hore kopo eo e qhalwe.

53. Nothisi e ntshitsweng nakong eo thodiso ya tlhahisoleseding e dumetsweng e tshwanetse ho bolela

- a. mabaka a felletseng hore kopo eo e dumelwe, ho kenyelletsa dipehelo tsa Molao o sebedisitsweng;
- b. hore motho ya amehang o dumelletswe ho hlahlela apile ya kahare malebana le qeto e nkuweng pele ho matsatsi a 30 kamora ho ntshwa ha nothisi, le tsela e latelwang ya apile ya kahare kantorong eo; le
- c. hore mokopi o tla thodiswa rekoto ya tlhahisolesedig kamora hore matsatsi a 30 a fete, ntle le hore apile eo e hlahletswe pele ho nako eo e badilweng.

54. Mokopi o tshwanetse ho thodiswa rekoto ya tlhahisoleseding, kamorao ho fete matsatsi a 30 hoba ho ntshwe nothisi ho motho ya amehang ntle le moo ho hlahletsweng apile ya kahare kantorong le moo ho entsweng kopo lekgotleng kgahlanong le qeto e nkuweng, kanako eo.

DIREKOTO TSE FUMANEHANG HANGHANG

55. Ho latela Karolo 14 (e), e kopantswe le Karolo 15(2), Lefapha le tshwanela ho ntsha nothisi e ntjha e fumanehang hanghang ntle le hore ho etswe kopo. Tse latelang ke lenane malebana le karolo ena:

- a. Molao 18 wa 2011 Mabapi le Mekaubere ya Sesole;
- b. Diforomo tsa kopo ya ditlhapiso le ngodiso ho lenane la mekaubere ya sesoleng;
- c. Maano a maholo.
- d. Maano a selemo a boikitlaetso.
- e. Makasini wa Mekaubere ya sesole: *Honour*

DITSHEBELETSO TSE FUMANEHANG HO LEFAPHA LA MEKAUBERE YA SESOLE

56. Melao ya Ditlhapiso tsa Mekaubere ya Sesole. Karolo 24 (1) ya Molao e supa hore Molaodi wa Phethahatso o ntsha mabaka a lekanyang hore na motho o tshwanelwa ke tlhapiso efe le efe. Moo a sebedisang tshupiso ena, Lefapha la Mekaubere ya Sesole le sebedisa melawana e fanang ka mabaka a dumellang hore motho a fuwe ditlhapiso ho latela Karolo 5 ya Molao.

57. Melawana ya Ditlhapiso tsa Mekaubere ya Sesoleng e kenyelletsa ditlhapiso tse latelang ka tlaase:

- a. Bodulo.
- b. Kalafo ya Bophelo.

- c. Kalafo le pheko ya malwetse a hlooho le tsietso.
- d. Ho tataisa ho menyetla ya dikgwebo.
- e. Ho tataisa thodiso ya mosebetsi.
- f. Tlhapiso ya dikotsi, tsietso le malwetse.
- g. Thuso nakong ya lepato.
- h. Tlotliso le sehopotso.
- i. Transeporoto.

SEABO KA MANG KAPA MANG (KAROLO 14(1)(g))

58. Karolo 14 (1) e bua ka dithlophiso tse etswang ke motho mang le mang ntle le tlamano ya setjhaba ho latela tlhaloso ya Molao, ka ho botsa, a ka etsa tlaleho e ka tshwaetsang ketso ya pholisi; kapa tshebediso ya molao, phethahatso ya mosebetsi ke tlamano

59. Se latelang ke mokgwa oo mekaubere ya sesoleng e tla salang morao ho tshwaetsa ketso ya pholisi kapa tshebediso ya molao le phethehatso ya mosebetsi.

MOKGATLO WA NAHA WA MEKAUBERE YA SESOLE

60. Karolo 7(1) ya Molao wa Mekaubere ya Sesole e hlalosa hore *Director-General* o tlameha ho theha Mokgatlo wa Naha wa Mekaubere ya Sesole ka phatlalatso ya *Government Gazette*. Ho feta moo, *Director-General (DG)* le Mokgatlo wa Mekaubere ya Sesole (MMS) ba tshwanetse ho lokisa metjha eo MMS e lokelang ho emela mekgatlo e meng ya Mekaubere ya Sesole ka yona. Metjha e tlameha bonyane ho lebisana Mokgatlo:

- a. ho emeleng mekaubere ka mokgwa o motle
 - b. ho sebetseng ka mokgwa o motle, o bonahalang o ikarabelang
 - c. ho tshwareng dikgetho tse otlolohileng, tse nepahatseng nako le nako
 - d. ho itlaleheng ho Letona mabapi le mesebetsi ya oona bonyane hanngwe ka selemo.
61. Mokgatlo o tshwanetse ho:
- a. etsa mesebetsi e ntshitsweng ke Molao;
 - b. eletsana Letona ditabeng tse mabapi le molao le pholisi e amang Mekaubere ya Sesole kamoo Letona le laelang kateng; le

- c. eletsa Letona kapa *Director-General* ditabeng tse ding tse amanang le bophelo ba mekaubere ya sesole kamoo Letona kapa *Director-General* ba laealang kateng.

KHANSELE YA BOELETSI TABENG TSA MEKAUBERE YA SESOLE

62. Karolo 9(1) ya Molao wa Mekaubere ya Sesoleng e theile Khansesle ya Boelets'i tabeng tsa mekaubere ya sesole e ikarabelang ho Letona le shebaneng le ditabatabelo tsa Mekaubere ya Sesole mme e tshwanetse:

- a. ho etsa mesebetsi e laetsweng ke molao;
- b. ho elets'a Letona tabeng dife le dife tse amanang le pholisi e shebaneng le Mekaubere ya Sesole; le
- c. boyoneng, kapa ka taelo ya Letona, kapa *Director-General*, e fane ka dikeletso ho Letona le *Director-General* jwang le jwang, e le keletso ditabeng tse amang Mekaubere ya Sesole le malapa a bona.

63. Memo ya ho thonya e tla phatlalatswa dikoranteng tse pedi tsa naha. Ho thonngwa ka lengolo le lebiswang ho *Director-General*. Mokgatlo wa Mekaubere ya Sesole e tshwanetse ho thonya bonyane batho ba bararo ka palo setulong.

BOTO YA APILE YA MEKAUBERE YA SESOLE

64. Karolo 19 ya Molao wa Mekaubere ya Sesole e thea Boto ya Apile ya Mekaubere ya Sesole. Boto ya Apile e tshwanetseng ho:

- a. sekaseka apile efe le efe e kentsweng ke mokaubere wa sesole kgahlanong le qeto efe le efe e nkilweng ke mohlank'a mmuso ho latela Molao e le qeto e hlokoatsang ditokelo tsa mokaubere wa sesoleng.
- b. sekaseka qaka efe le efe e molaong e amang mekaubere ya sesole e fetiseditsweng ho yona ke Letona kapa *Director-General*; le
- c. elets'a Letona kapa *Director-General* malebana le taba efe le efe e molaong e amang mekaubere ya sesole eo Letona kapa *Director-General* a ka e fetisetsang ho yona.

65. Boto ya Apile ebile e ka:

- a. tiisa, qhala kapa fetola qeto e nkuweng ke mohlank'a mmuso;
- b. nka qeto efe le efe ho fetolela qeto ya pele; kapa
- c. fana ka keletso e hlokaahalang ya molao.

DIAPILE KGAHLANONG LE DIQETO TSE NKUWENG

66. Tokelo ya Apile ya Kahare ho Molaodi ya ka Sehlohong. Apile ya kahare ho Molaodi ya ka Sehlohong kgahlanong le qeto ya Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri e dumeletswe ho bolaodi ba phethahatso tlaasa mabaka ana a latelang:

- a. qhalo ya kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding;
- b. qeto malebana le tefo ya tjelete e batlahalang, thodiso le lelefatso ya nako malebana le kopo tse entsweng.

67. Motho e mong a ka kenya apile ya kahare kgahlanong le qeto ya Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri hore a amohela kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding.

68. Mokgw'a Apile ya Kahare. Apile ya kahare e tshwanetse

- a. ho etsuwa ka foromo e tshwanetseng, Foromo B (e hoketsweng mona) pele ho matsatsi a 60 moo ho le teng nothisi ho motho e mong jwalekaha ho boletswe ke karolo 49(1)(b), le pele ho matsatsi a 30 kamorao ho nkuwe qeto kapa nothisi e fetiseditswe ho moipiletsi ya kgahlanong le qeto e nkuweng; le
- b. ho romelwa ho Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri atereseng ya hae, kapa atereseng ya elektroniki (*electronic mail address*).

69. Nothisi le Tlaleho ho le ka Batho ba bang ba Amehang. Bolaodi bo amehang bo lokela ho tsebisa batho ba angwang ke rekoto ya apile, nakong eo ba sekasekang apile kgahlanong le ho qhelwa ha kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding, ntle le haeba ba hlolehile kahohle-hohle ho ikopanya le motho eo ya amehang. Motho ya amehang o tshwanetse ho tsebiswa pele ho matsatsi a 30 kamora ho amohela apile le ho tsebiswa ka mokgwa o potlakileng.

70. Nothisi ho Mokopi. Moo ho ho seka-sekwang apile ya kahare kgahlanong le ho dumelwa ha thodiso, bolaodi bo amehang bo tshwanetse ho ntsha fana ya apile ya kahare ho mokopi. Bolaodi bo amehang bo tshwanetse ho tsebisa mokopi - pele ho matsatsi a 30 kamora ho fumana lengolo la apile ya kahare mme, ba bolele nothising eo hore motho ya amehang o dumeletswe hore, pele ho matsatsi a 21 kamora hore nothisi ya apile e ntshwe, a a ngole lengolo la boipiletso ho bolaodi boo hobaneng kopo e tshwanetse ho dumelwa.

71. Mokopi ya fumanang nothisi a ka ngola lengolo la boipiletso ho bolaodibo a mehlang pele ho matsatsi a 21 kamaora ho fumana nothisi, hobaneng thodiso e tshwanetse ho dumelwa.

DIKOPO TSE LEBISITSWENG LEKGOTLENG

72. Dikopo tse malebana le diqeto tsa bolaodi bo amehang

- a. Mokopi kapa motho ya amehang o dumeletswe ho kenya kopo lekgotleng ho batla thuso feela kamorao ho hloleha haholo ka ho latela tsela tsa apile kgahlanong le qeto ya Ofisiri ya Tlhahisoleseding kapa Motlats'a Ofisiri.
- b. Mokopi ya hlotsweng ke apile kapa ya kgopisitsweng ke qeto ya molaodi ya amehang ka ho hana boipiletso ba hae bo siuweng ke nako, o dumeletswe ho kenya kopo pele ho matsatsi a 30 lekgotleng ho thuswa ka pheko e hlokahalang ho latela karolo 82 ya Molao.
- c. Mokopi ya hlolehileng apileng ya kahare ho molaodi ya amehang o dumeletswe, ka mokgwa wa lengolo la kopo, ho etsa kopo pele ho matsatsi a 30 ho lekgotla ho thuswa ka pheko e hlokahalang ho latela dipehelo tsa Karolo 82.

73. Mokgwa

- a. Kopo ho latela karolo 78 e hlalhelwa feela le Lekgotla le Phahameng kapa lekgotla le leng la boemo bo lekanang.
- b. Ke boikarabelo ba moitseki ya tsekang ho paka hore qhalo ya kopo ya thodiso ya tlhahisoleseding kapa qeto efe le efe e nkuweng ho latela karolo 22, 26 (1) kapa 29 (3) e dumellana le dipehelo tsa Molao.

74. Qeto malebana le Kopo e Hlahletsweng. Lekgotla le mamelang tseko eo le dumeletswe ho ntsha taelo e utlwahalang le e molemo o lekaneng, e le taelo e kenyelleditseng

- a. tiisetso, phetholo kapa qhalo ya qeto e tsekwang tabeng ya kopo e amehang;
- b. hore bolaodi bo amehang bo nke mohato kapa bo lese mehato eo lekgotla le fumaneng e hlokahala kanako e badilweng taelong eo;
- c. ho ntsha thibelo (*interdict*), ya nakwana kapa pheko e tlamang, taelo e namolang kapa tlhapiso;
- d. tse amanang le tefo ya ditshenyehelo.

MOLATO

75. Ha ho motho ya tla fumanwa molato tlasa bokebekwa le bosinyi moo teng ho tsekwang tlasa tshusumetso e nneteng kapa lebitsong la mosebetsi o molemong wa ho latela Molao.

DITLOLO

76. Motho ya ikemiseditseng ho hanela thodiso ya tlhahisoleseding ka ho senya rekoto, ka ho e fetola, ho e pata, ho e shanofatsa o tlola molao mme o tla otlwa kamora ho fumanwa molato ka faene kapa ho kwallwa tjhankaneng nako e sa feteng dilemo tse pedi.

HO NTLWAFATSWA HA MANYUWALE

Manyuwale ena e tla fetolwa le ho ntlafatswa ha ho hlokeha.

MMAPA WA KOPO YA THODISO YA TLHAHISOLESERING

Motlats'a Ofisiri wa tlhahisoleseding o fumana kopo

O rejistara kopo le ho qetobula faele

O ngola bukeng ya hae (*diary*)

O fumana direkoto/karabo

O hopotsa hore direkoto di fihle ho eena pele ho letsatsi la bo-14

O dumela hore o fela a thotse kopo ea tlhahisoleseding. Tlhahisoleseding eo e tsonngwe/ o fetisetsa kopo ho tlamano e nngwe ya setjhaba e amehang

O nka qeto ya ho qhela kopo kapa ho thodisana ka tlhahisoleseding

Mokopi o tsebiswa ka e nkuweng

O ngola botjha rejistareng le ho kwala faele